

การเสวนาและอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

ด้านการพัฒนาและยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใส
ในการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ

ดร.สุทิน ลีปิยะชาติ
ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ
18 กันยายน 2560

CPI : Corruption Perception Index

ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน

- ★ CPI คือ ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์ปัญหาคอร์รัปชันของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก
ที่มีค่าคะแนนตั้งแต่ 0 (คอร์รัปชันมากที่สุด) – 100 (คอร์รัปชันน้อยที่สุด)
- ★ ยิ่งค่า CPI สูง ประเทศมีความโปร่งใสมาก คอร์รัปชันต่ำ
ยิ่งที่ค่า CPI ต่ำ ประเทศมีความโปร่งใสน้อย คอร์รัปชันสูง
- ★ จัดทำโดย องค์การโปร่งใสนานาชาติ (TI : Transparency International)
ซึ่งเป็นองค์กรอิสระนานาชาติที่ก่อตั้งขึ้น
เพื่อรณรงค์การแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันและมีเครือข่ายใน 120 ประเทศทั่วโลก
- ★ การจัดทำ CPI ในปี พ.ศ. 2559
TI ได้จัดอันดับจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก จำนวน 176 ประเทศ

CPI : Corruption Perception Index 2016

ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน พ.ศ. 2559

ผลการจัดอันดับพบว่า

ประเทศไทยได้คะแนน 35 คะแนนจากคะแนนเต็ม 100 คะแนน

★ อันดับโลก อันดับที่ 101 จากทั้งหมด 176 ประเทศ

★ อันดับในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก อันดับที่ 16 จากทั้งหมด 30 ประเทศ

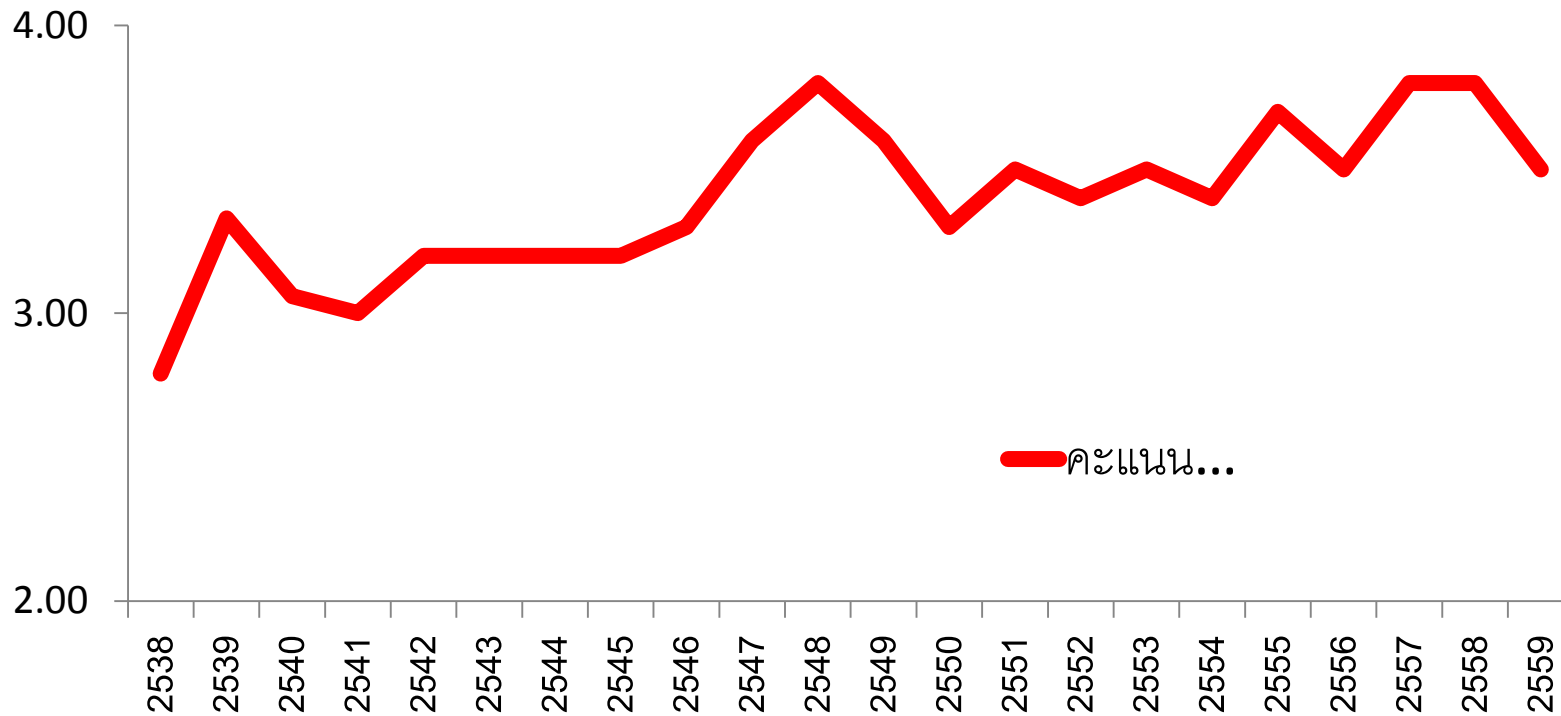
★ อันดับในภูมิภาคอาเซียน อันดับที่ 5 จากการจัดอันดับทั้งหมด 10 ประเทศ

แหล่งข้อมูล www.transparency.org

Thailand Corruption Perception Index 1995 – 2016

ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศไทย

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538-2559



หมายเหตุ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 มีการเปลี่ยนค่าดัชนีชี้วัด จากคะแนนเต็ม 0-10 เป็น 0-100 คะแนน

แหล่งข้อมูล www.transparency.org

ตารางแสดงค่าดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศสมาชิกอาเซียน ระหว่างปี 2558 - 2559

ปี 2558

อันดับ ในอาเซียน	อันดับโลก (168 ประเทศ)	ประเทศ	คะแนน
1	8	สิงคโปร์	85
2	54	มาเลเซีย	50
3	76	ไทย	38
4	88	อินโดนีเซีย	36
5	95	ฟิลิปปินส์	35
6	112	เวียดนาม	31
8	139	ลาว	26
9	147	พม่า	22
10	150	กัมพูชา	21
ประเทศบรูไน ไม่มีข้อมูล			

ปี 2559

อันดับ ในอาเซียน	อันดับโลก (176 ประเทศ)	ประเทศ	คะแนน
1	7	สิงคโปร์	84
2	41	บรูไน	58
3	55	มาเลเซีย	49
4	90	อินโดนีเซีย	37
5	101	ฟิลิปปินส์	35
5	101	ไทย	35
6	113	เวียดนาม	33
7	123	ลาว	30
8	136	เมียร์มาร์	28
9	156	กัมพูชา	21

แหล่งข้อมูล www.transparency.org

รวบรวมโดย ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

Thailand Corruption Perception Index 1995 - 2016

ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538-2559

พ.ศ.	คะแนน	อันดับ	จำนวนประเทศ	พ.ศ.	คะแนน	อันดับ	จำนวนประเทศ
2538	2.79 (เต็ม 10)	34	41	2549	3.60 (เต็ม 10)	63	163
2539	3.33 (เต็ม 10)	37	54	2550	3.30 (เต็ม 10)	84	179
2540	3.06 (เต็ม 10)	39	52	2551	3.50 (เต็ม 10)	80	180
2541	3.00 (เต็ม 10)	61	85	2552	3.40 (เต็ม 10)	84	180
2542	3.20 (เต็ม 10)	68	98	2553	3.50 (เต็ม 10)	78	178
2543	3.20 (เต็ม 10)	60	90	2554	3.40 (เต็ม 10)	80	183
2544	3.20 (เต็ม 10)	61	91	2555	37 (เต็ม 100)	88	176
2545	3.20 (เต็ม 10)	64	102	2556	35 (เต็ม 100)	102	177
2546	3.30 (เต็ม 10)	70	133	2557	38 (เต็ม 100)	85	175
2547	3.60 (เต็ม 10)	64	146	2558	38 (เต็ม 100)	76	168
2548	3.80 (เต็ม 10)	59	159	2559	35 (เต็ม 100)	101	176

Corruption Perception Index 1995 – 2016

ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน

แหล่งข้อมูลหลักของค่าคะแนน

สรุปเรื่องที่แต่ละแหล่งข้อมูลหลักต้องการสำรวจ

1. **BF-BTI** การปราบปรามการทุจริตและบังคับใช้กฎหมายกับผู้กระทำผิดมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด
2. **GI** การดำเนินการทางธุรกิจต้องเกี่ยวข้องกับการทุจริตมากน้อยเพียงใด
3. **EIU** ความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ
4. **IMD** การติดสินบนและการทุจริตมีอยู่หรือไม่ และมากน้อยเพียงใด
5. **WEF** ภาคธุรกิจต้องจ่ายเงินสินบนในกระบวนการต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด
6. **PERC** ระดับการรับรู้การทุจริตเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสถาบันต่าง ๆ ทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง มากน้อยเพียงใด
4. **WJP** เจ้าหน้าที่รัฐมีพฤติกรรมการใช้ตำแหน่ง ในทางมิชอบมากน้อยเพียงใด
5. **ICRG** ผู้มีอำนาจหรือตำแหน่งทางการเมืองมีการทุจริตโดยใช้ระบบอุปถัมภ์ และระบบเครือญาติและภาคการเมืองกับภาคธุรกิจมีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด

กฎหมาย กฏระเบียบเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

หมวด 5 หน้าที่ของรัฐ :

- **มาตรา 50** บุคคลมีหน้าที่ (10) ไม่รวมมือหรือสนับสนุนการทุจริต และประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ
- **มาตรา 63** รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อด่าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ
- **มาตรา 68** รัฐพึงจัดระบบการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมทุกด้านให้มีประสิทธิภาพเป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ และให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร รัฐพึงมีมาตรการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรม ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ โดยเคร่งครัด ปราศจากการแทรกแซงหรือครอบงำใดๆ
รัฐพึงให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายที่จำเป็นและเหมาะสมแก่ผู้ยากไร้หรือผู้ด้อยโอกาสในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม รวมตลอดถึงการจัดหาทุนความให้



ยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 – พ.ศ. 2564)

วิสัยทัศน์ : “ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต
(Zero Tolerance & Clean Thailand)”

พันธกิจ : “สร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต ยกกระดับธรรมาภิบาล
ในการบริหารจัดการทุกภาคส่วนแบบบูรณาการและปฏิรูปกระบวนการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตทั้งระบบให้มีมาตรฐานสากล”

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ :

ระดับคะแนนของดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) สูงกว่าร้อยละ 50

5 วัตถุประสงค์หลัก

1) สังคมมีพฤติกรรมร่วมต้าน
การทุจริตในวงกว้าง

2) เกิดวัฒนธรรมทางการเมือง
(Political Culture) มุ่งต้านการทุจริต
ในทุกภาคส่วน

3) การทุจริตถูกยับยั้งอย่างเท่าทัน
ด้วยนวัตกรรมกลไกป้องกันการทุจริต
และระบบบริหารจัดการ
ตามหลักธรรมาภิบาล

4) การปราบปรามการทุจริต
และการบังคับใช้กฎหมาย
มีความรวดเร็วเป็นธรรม
และได้รับความร่วมมือจากประชาชน

5) ดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI)
ของประเทศไทยมีค่าคะแนนในระดับที่สูงขึ้น

6 ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ ๑
“สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต”

ยุทธศาสตร์ที่ ๒
“ยกระดับเจตจำนงทางการเมือง
ในการต่อต้านการทุจริต”

ยุทธศาสตร์ที่ ๓
“สกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย”

ยุทธศาสตร์ที่ ๔
“พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก”

ยุทธศาสตร์ที่ ๕
“ปฏิรูปกลไกและกระบวนการ
การปราบปรามการทุจริต”

ยุทธศาสตร์ที่ ๖
“ยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้
การทุจริต (Corruption
Perceptions Index:
CPI) ของประเทศไทย”

กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์

“ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข

และตอบสนองการบรรลุ ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ

ในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูง
เป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้างความสุขของคนไทย

สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและเป็นธรรม

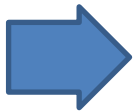
ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ



กรอบแนวทางที่สำคัญของยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

1. การปรับปรุงการบริหารจัดการรายได้และรายจ่าย
2. การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชน
3. การปรับปรุงบทบาท ภารกิจ และโครงสร้างหน่วยงาน
4. การวางระบบบริหารงานราชการแบบบูรณาการ
5. การพัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากร
6. การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
7. การปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับให้ทันสมัย เป็นธรรม



แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)

จะสอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)
ในลักษณะของการถ่ายทอดยุทธศาสตร์ระยะยาวลงสู่การปฏิบัติในช่วงเวลา 5 ปี

ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

1 ความมั่นคง

(1) ความมั่นคง

2 การสร้างความสามารถ ในการแข่งขัน

(2) การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

3 การพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพคน

(3) การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

4 การสร้างโอกาสความเสมอภาค และเท่าเทียมกันทางสังคม

(4) การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

5 การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

(5) การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน

6 การปรับสมดุลและพัฒนาระบบ การบริหารจัดการภาครัฐ

(6) การเพิ่มประสิทธิภาพและธรรมาภิบาลในภาครัฐ



(7) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
และระบบโลจิสติกส์



(8) วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี
วิจัย และนวัตกรรม



(9) การพัฒนาภาคเมือง
และพื้นที่เศรษฐกิจ



(10) การต่างประเทศ
ประเทศเพื่อนบ้าน และภูมิภาค

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564)

- วัตถุประสงค์ของแผนฯ 12 ที่เกี่ยวข้องกับแนวทางของกรอบการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ข้อที่ 5 เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ทันทสมัยและมีการทำงานเชิงบูรณาการ
ของภาคีการพัฒนา
- เป้าหมายรวมของแผนฯ 12 ที่เกี่ยวข้องกับแนวทางของกรอบการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ข้อที่ 6 มีระบบบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ ทันทสมัย โปร่งใส ตรวจสอบได้ กระจายอำนาจ
และมีส่วนร่วมจากประชาชน บทบาทภาครัฐในการให้บริการซึ่งภาคเอกชนดำเนินการแทนได้ดีกว่าลดลง
เพิ่มการใช้ระบบดิจิทัลในการให้บริการ ปัญหาคอร์รัปชันลดลง และการบริหารจัดการขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น มีอิสระมากขึ้น โดยอันดับประสิทธิภาพภาครัฐที่จัดทำโดยสถาบันการศึกษานานาชาติ
และอันดับความยากง่ายในการดำเนินธุรกิจในประเทศดีขึ้น การใช้จ่ายภาครัฐและระบบงบประมาณ
มีประสิทธิภาพสูง ฐานภาษีกว้างขึ้น และดัชนีการรับรู้การทุจริตดีขึ้น รวมถึงมีบุคลากรภาครัฐที่มีความรู้
ความสามารถและปรับตัวได้ทันกับยุคดิจิทัลเพิ่มขึ้น

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย

❑ วัตถุประสงค์ของแผนฯ 12 ที่เกี่ยวข้องกัแนวทางของกรอบการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ข้อที่ 3 : เพื่อลดปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบของประเทศ

❑ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนฯ 12 ที่เกี่ยวข้องกัแนวทางของกรอบการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

เป้าหมายที่ 3 เพิ่มคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตให้สูงขึ้น

ตัวชี้วัด ระดับคะแนนของดัชนีการรับรู้การทุจริตสูงกว่าร้อยละ 50 เมื่อสิ้นสุดแผนฯ 12

เป้าหมายที่ 4 ลดจำนวนการดำเนินคดีกับผู้มิได้กระทำความผิด

ตัวชี้วัด จำนวนคดีที่รัฐดำเนินคดีกับผู้มิได้กระทำความผิดซึ่งต้องชดเชยความเสียหายลดลง

Integrity and Transparency Assessment: ITA

- การประเมินผลด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานที่ครอบคลุมทุกมิติในด้านการบริหารและระดับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ขัณฑ์ตอนและกระบวนการดำเนินงานของหน่วยงาน วัฒนธรรมขององค์กร รวมถึงผลจากการดำเนินงานของหน่วยงานต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- ผลการประเมินจะมีคะแนนอยู่ระหว่าง 0-100 คะแนน หากมีคะแนนสูงคือ จะสะท้อนภาพลักษณ์การดำเนินงานที่มีคุณธรรมและความโปร่งใสในด้านต่าง ๆ ของหน่วยงาน
- องค์ประกอบ ITA : วัด 5 ด้าน
 - ดัชนีความโปร่งใส
 - ดัชนีความพร้อมรับผิด
 - ดัชนีความปลอดภัยจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน
 - ดัชนีคุณธรรมในองค์กร
 - ดัชนีคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน



Integrity and Transparency Assessment: ITA

1

ดัชนีความโปร่งใส
(Transparency Index)

ดัชนีความโปร่งใส (Transparency Index)

การให้เปิดเผย
และเข้าถึงข้อมูล

- การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง
- การให้เปิดเผยและเข้าถึงข้อมูลของหน่วยงาน

การมีส่วนร่วม
ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

- การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
- การจัดการเรื่องร้องเรียน



Integrity and Transparency Assessment: ITA

2

ดัชนีความพร้อมรับผิด
(Accountability Index)

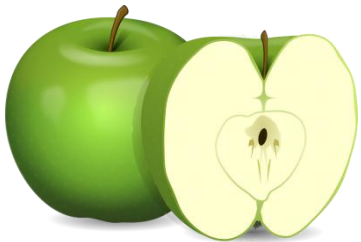
ดัชนีความพร้อมรับผิด (Accountability Index)

ความพร้อมรับผิด

- ความพร้อมรับผิดในการปฏิบัติงาน
- ความพร้อมรับผิดในการบริหารงาน

เจตจำนงสุจริต

- เจตจำนงสุจริตในการบริหารงาน



Integrity and Transparency Assessment: ITA

ดัชนีความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน (Corruption Free Index)



การถูกชี้มูลความผิด

- เรื่องชี้มูลความผิด

ความปลอดจากการทุจริตเชิงนโยบาย

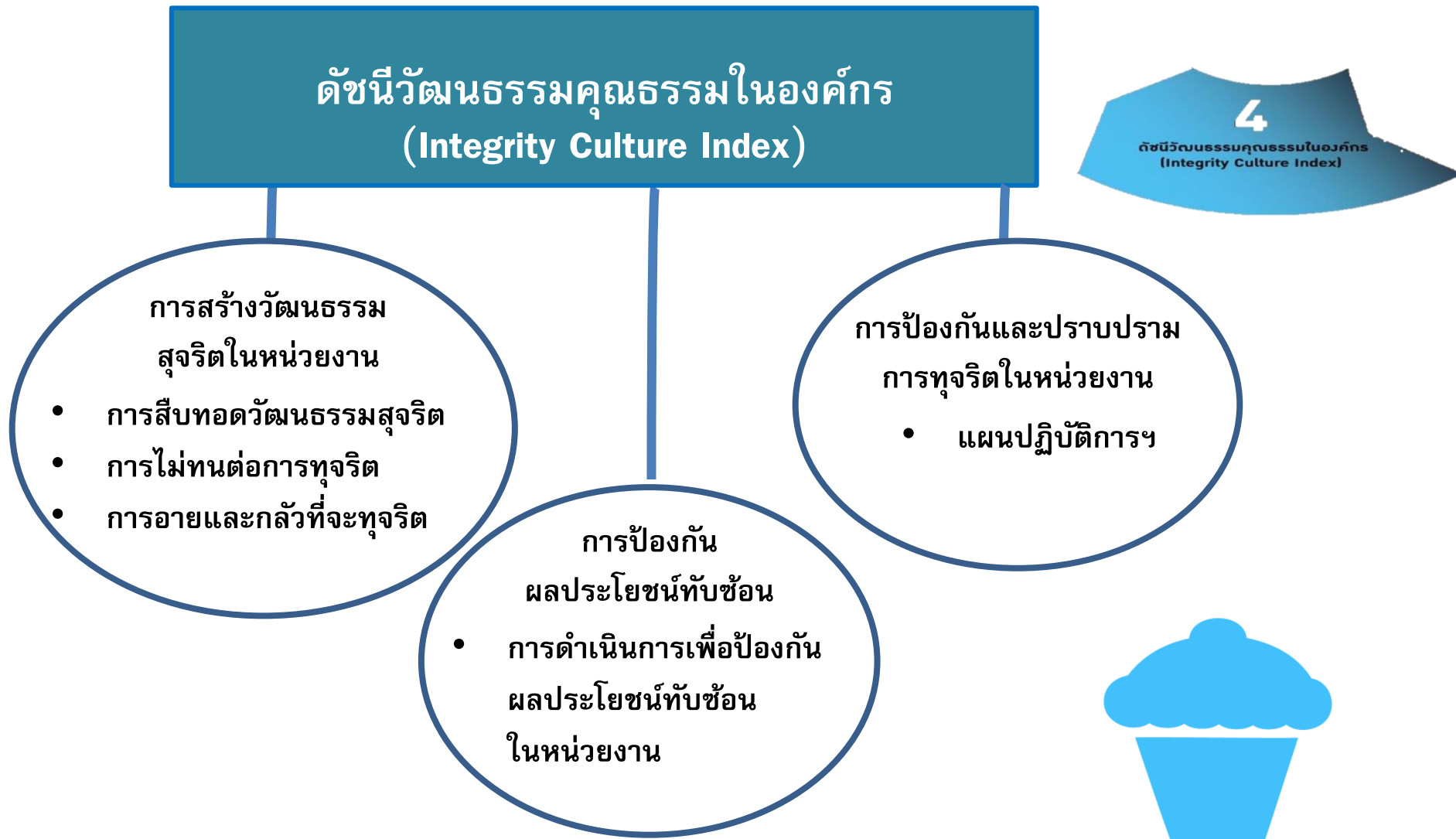
- ความปลอดจากการทุจริตเชิงนโยบาย

การทุจริตต่อหน้าที่

- การรับสินบน
- การใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการเอื้อประโยชน์



Integrity and Transparency Assessment: ITA



Integrity and Transparency Assessment: ITA

ดัชนีคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน (Work Integrity Index)

5

ดัชนีคุณธรรมการทำงาน
ในหน่วยงาน
(Work Integrity Index)

มาตรฐานและคุณธรรม ในการปฏิบัติงาน

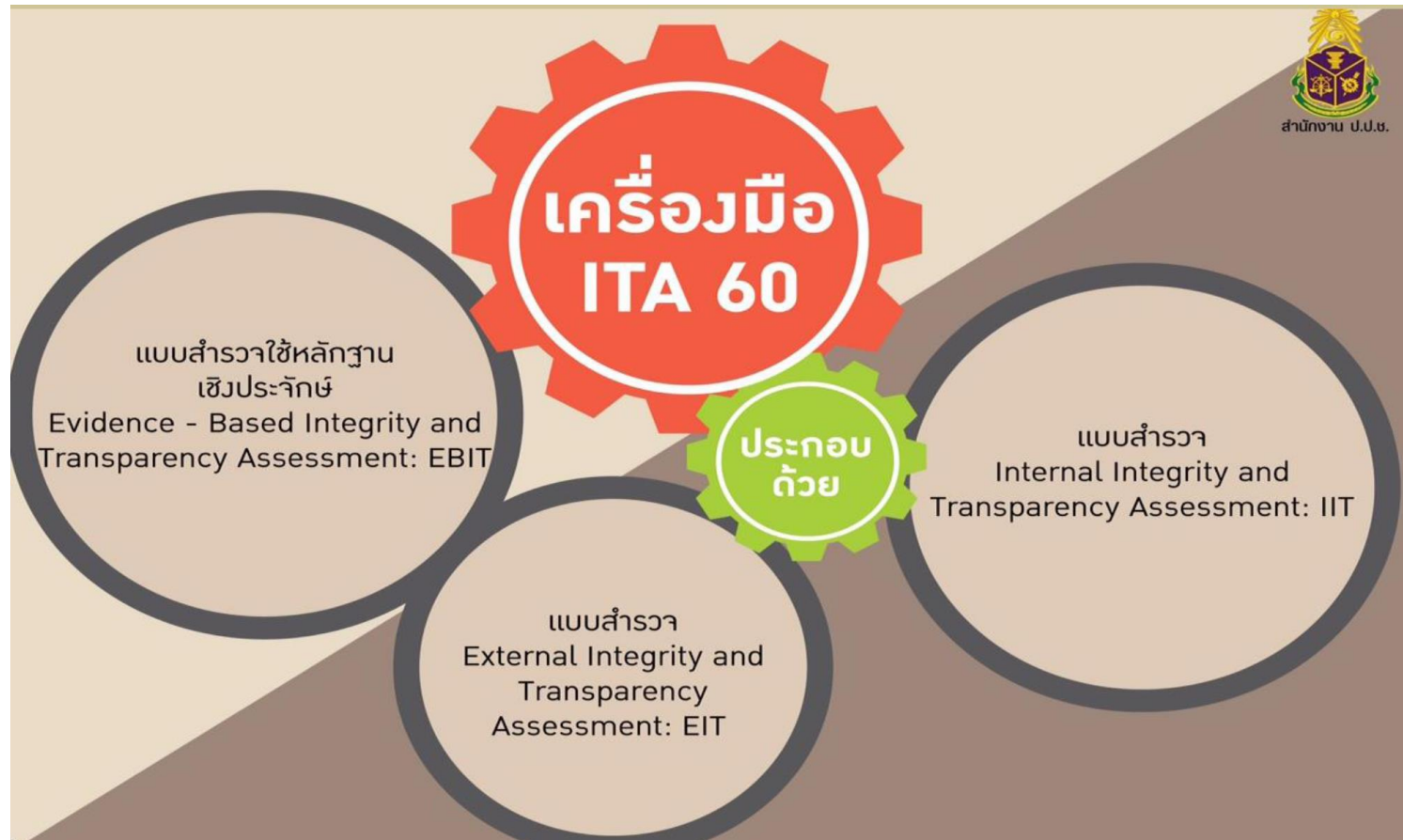
- มาตรฐานการปฏิบัติงาน
- ความเป็นธรรม
ในการปฏิบัติงาน

คุณธรรม ในการบริหารงาน

- การบริหารงานบุคคล
- การบริหารงบประมาณ
- คุณธรรมในการมอบหมายงาน
- การบริหารสภาพแวดล้อม
ในการทำงาน



เครื่องมือประเมิน ITA



หลักการประเมิน ITA



กระบวนการตามภารกิจ (Process)



ITA
Score

Evidence – Based
(หลักฐานระบบงาน)



Internal Perception
(ผู้มีส่วนได้เสียภายใน)



External Perception
(ผู้มีส่วนได้เสียภายนอก)



นำผลคะแนน ITA ไปปรับปรุงพัฒนาจุดบกพร่อง



ข้อดีของ ITA

- ช่วยเป็นข้อมูลประเมินผลระดับความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ
- เป็นข้อมูลให้หน่วยงานภาครัฐได้รับทราบแนวทางในการปรับปรุงหรือข้อที่ควรต้องพัฒนา
- ได้รับรู้ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงาน เพื่อยกระดับคะแนน Corruption Perception Index (CPI) ของประเทศไทยให้สูงขึ้น

ข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact)

- สนับสนุนการใช้สัญญาคุณธรรมในโครงการจัดซื้อจัดจ้างขนาดใหญ่ของรัฐวิสาหกิจ ซึ่งเป็นกระบวนการที่เปิดเผยข้อมูลในทุกขั้นตอนของโครงการ เปิดโอกาสให้มีคณะผู้ตรวจสอบอิสระ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญจากภาคประชาชน ติดตามตรวจสอบทุกโครงการในขั้นตอน เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ เพราะที่ผ่านมาโครงการใหญ่ๆ หลายโครงการหยุดกลางคัน เพราะไม่โปร่งใส และเกิดการหาประโยชน์มิชอบ สร้างภาระค่าใช้จ่ายให้แก่รัฐวิสาหกิจและประชาชนเสียโอกาสที่จะได้ใช้บริการ
- ข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) เป็นข้อตกลงที่เป็นลายลักษณ์อักษร กำหนดให้มีการลงนามร่วมกัน 3 ฝ่าย ระหว่าง
 - หน่วยงานภาครัฐเจ้าของโครงการจัดซื้อจัดจ้าง
 - ผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้เข้าร่วมการเสนอราคา
 - ผู้สังเกตการณ์ (Observer)
- ผู้สังเกตการณ์คัดเลือกมาจากสมาคมวิชาชีพ เช่น สมาคมวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) ภาคประชาสังคม ซึ่งเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญมีประสบการณ์ และมีความรู้ความสามารถในโครงการจัดซื้อจัดจ้างนั้นๆ เพื่อเข้าร่วมสังเกตการณ์ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

พ.ร.บ. จัดซื้อจัดจ้าง พ.ศ. 2560

ข้อยกเว้น : หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์
จะจัดให้มีระเบียบ ข้อบังคับ หรือข้อบัญญัติเกี่ยวกับ
การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุเพื่อใช้เอง
ทั้งหมดหรือบางส่วน ให้กระทำได้ แต่ต้องดำเนินการ
ให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การจัดซื้อจัดจ้าง
และการบริหารพัสดุตามแนวทางของ พ.ร.บ. นี้

ระเบียบ ข้อบังคับ หรือข้อบัญญัติ
ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบาย
และประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ม. 6)

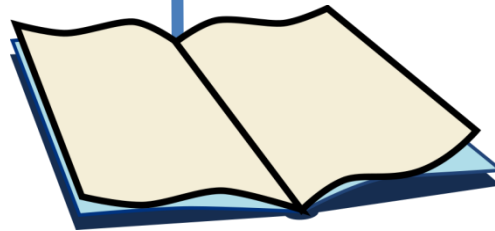
หลักการตาม พ.ร.บ. : การจัดซื้อจัดจ้าง
และการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐต้องก่อให้เกิด
ประโยชน์สูงสุดแก่หน่วยงานของรัฐและสอดคล้องกับ
หลักการ 4 หลักการ ได้แก่ (1) ความคุ้มค่า (2) โปร่งใส
(3) มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และ (4) ตรวจสอบได้

วันใช้บังคับ : 23 สิงหาคม 2560 เป็นต้นไป (ม.2)

การยกเลิก : ให้ยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับพัสดุ การจัดซื้อ
จัดจ้างหรือการบริหารพัสดุในกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ
ประกาศใดๆ ฯลฯ ของหน่วยงานรัฐที่อยู่ใต้บังคับ พ.ร.บ. นี้ (ม. 3)

พ.ร.บ. ใช้บังคับ : ส่วนราชการ ราชการในส่วนภูมิภาค
ส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ
หน่วยงานในสังกัดรัฐสภา หน่วยงานอิสระของรัฐ
และหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (ม. 4)

ผู้รักษากฎหมาย: ร.ม.ต.ว่าการกระทรวงการคลัง และมีอำนาจออก
กฎกระทรวงและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตาม พ.ร.บ. นี้ (ม. 5)



พ.ร.บ. จัดซื้อจัดจ้าง พ.ศ. 2560

คณะกรรมการตาม พ.ร.บ. : 5 คณะ ได้แก่

(1) คณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ / (2) คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ / (3) คณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ / (4) คณะกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริต (คปท.) / (5) คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียน (ม. 20, 27, 32, 37)

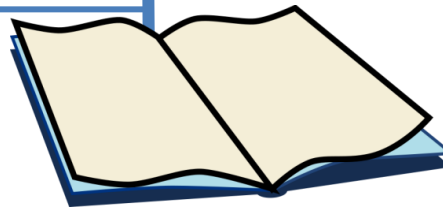
การมีส่วนร่วมของประชาชนและข้อตกลง IP ตามโครงการความร่วมมือป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ : ให้องค์กรของรัฐจัดให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์ตั้งแต่การจัดทำร่าง TOR จนถึงสิ้นสุดโครงการ รวมทั้งให้องค์กรเจ้าของโครงการ ผู้เสนอราคาและผู้สังเกตการณ์ จัดทำบันทึกข้อตกลง IP ตามข้อกำหนดของคณะกรรมการ คปท. (ม. 16, 18)

จนท.ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ : กรมบัญชีกลางมีหน้าที่ในการจัดหลักสูตรฝึกอบรม ให้ความรู้และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (ม. 49)

การขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ : ผู้ประกอบการงานก่อสร้างที่จะเข้าเป็นผู้ยื่นข้อเสนอต่อหน่วยงานของรัฐต้องขึ้นทะเบียนกับกรมบัญชีกลาง (ม. 51)

วิธีจัดซื้อจัดจ้าง : กระทำได้โดย 3 วิธี ได้แก่ (1) วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป (2) วิธีคัดเลือก (3) วิธีเฉพาะเจาะจง (ม. 55 , 56)

ค่าตอบแทนผู้รับผิดชอบการจัดซื้อจัดจ้าง : กระทำโดยคณะกรรมการการจัดซื้อจัดจ้าง หรือ คนใดคนหนึ่ง ค่าตอบแทนให้เป็นไปตามกระทรวงการคลังกำหนด (ม. 61)



พ.ร.บ. จัดซื้อจัดจ้าง พ.ศ. 2560

หลักการพิจารณาข้อเสนอ : ตามวิธีประกาศเชิญชวน หรือวิธีคัดเลือก ซึ่งต้องคำนึงถึงราคา + เกณฑ์ (ม.65)

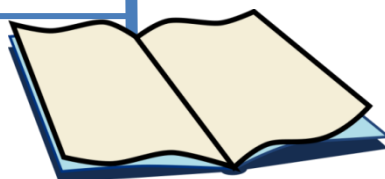
งานจ้างที่ปรึกษา : มีทั้งหมด 3 วิธี เลือกวิธีใดวิธีหนึ่ง ได้แก่ วิธีประกาศเชิญชวน (กรณีทั่วไป งานไม่ซับซ้อน) / วิธีคัดเลือก (เชิญโดยกำหนดคุณสมบัติเฉพาะ 3 รายขึ้นไป) / วิธีเฉพาะเจาะจง (เชิญโดยกำหนดคุณสมบัติเฉพาะรายใดรายหนึ่ง) (ม. 69)

การจ้างออกแบบ ควบคุมงาน ก่อสร้าง : มีทั้งหมด 4 วิธี อาจทำโดยวิธีใดวิธีหนึ่ง ได้แก่ วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป (กรณีทั่วไป งานไม่ซับซ้อน) / วิธีคัดเลือก (เคยประกาศแล้ว ไม่มีผู้ยื่นข้อเสนอ งานซับซ้อน) / วิธีเฉพาะเจาะจง (เลือกจ้างรายใดรายหนึ่งที่เคยมีผลงานแล้ว หรืองานต่อเนื่อง) / วิธีประกวดแบบ (กรณีงานสถาปัตยกรรมของชาติ ศิลปกรรม) (ม. 79)

การทำสัญญา : ตามที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด แต่มีข้อยกเว้น (ม.93 , 96, 97 และ 98)

การบริหารสัญญาและตรวจรับพัสดุ : กำหนดให้มี คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ รับผิดชอบบริหารสัญญาหรือ ข้อตกลงและการตรวจรับพัสดุ (มีคณะเดียวทำหน้าที่ซื้อ จ้าง จ้างที่ปรึกษา จ้างออกแบบและควบคุมงาน) (ม.100)

การงด ลดค่าปรับ หรือการขยายระยะเวลา : มี 4 กรณี ได้แก่ (1) เหตุจากความผิด บกพร่องของหน่วยงานของรัฐ (2) เหตุสุดวิสัย (3) เหตุจากพฤติการณ์อันใดอันหนึ่งที่ คู่สัญญาไม่รับผิดชอบตามกฎหมาย (4) เหตุอื่นตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง (ม.102)



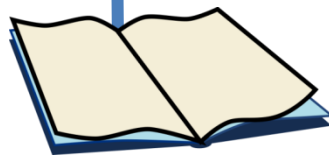
พ.ร.บ. จัดซื้อจัดจ้าง พ.ศ. 2560

การบอกเลิกสัญญา: มี 4 กรณี ได้แก่ (1) เหตุตามที่กฎหมายกำหนด (2) เหตุอันเชื่อว่าคู่สัญญาไม่ปฏิบัติตามสัญญาได้ (3) เหตุอื่นตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. นี้ หรือในสัญญา/ ข้อตกลง (4) เหตุอื่นตามระเบียบที่ ร.ม.ว. กำหนด (ม.103)

การจ้างงาน : มี 6 กรณี ได้แก่ (1) ได้รับการคัดเลือกแล้ว ไม่ยอมไปทำสัญญาภายในเวลาที่กำหนด (2) คู่สัญญา/ ผู้รับจ้างช่วงไม่ปฏิบัติตามสัญญา (3) ผู้ยื่นข้อเสนอ/ คู่สัญญา ขัดขวางการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม ไม่สุจริต / (4) ผลการปฏิบัติงานหรือการให้บริการงานจ้างออกแบบ หรือควบคุมงานก่อสร้างบกพร่อง ผิดพลาด หรือก่อให้เกิด ความเสียหายร้ายแรง / (5) ผู้ให้บริการงานจ้างออกแบบ และควบคุมงานก่อสร้างมีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้ประกอบการ ก่อสร้างในงานเดียวกัน / (6) การกระทำอื่นตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง (ม.109)

การอุทธรณ์ : ผู้ยื่นข้อเสนอเพื่อจัดซื้อจัดจ้างพัสดุกับ หน่วยงานของรัฐ มีสิทธิอุทธรณ์ เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ ในกรณีที่เห็นว่า หน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และ วิธีการที่กำหนด เป็นเหตุให้ตนไม่ได้รับการประกาศผล เป็นผู้ชนะ หรือไม่ได้รับการคัดเลือกเป็นคู่สัญญา (ม. 114)

บทกำหนดโทษ : ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่หรือเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ ในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง หรือการบริหาร พสดุ ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เกิด ความเสียหายแก่ผู้ใดผู้หนึ่ง หรือปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สอง หมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้ใดเป็นผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิด ผู้นั้นต้อง ระวางโทษเท่ากับผู้กระทำความผิด (ม. 120)



กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ การป้องกัน ผลประโยชน์ทับซ้อน

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542

มาตรา 100 และ มาตรา 103

ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและ/หรือ
คู่สมรสหรือพัวพันตำแหน่งไม่ถึง 2 ปี
ผู้ใดดำเนินการดังนี้



(1) เป็น**คู่สัญญา**หรือ**มีส่วนได้ส่วนเสีย**
ในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานที่ปฏิบัติ
หรือกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

(2) เป็น**หุ้นส่วน** หรือ **ผู้ถือหุ้น**
ในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าคู่สัญญากับ
หน่วยงานที่ปฏิบัติหรือกำกับ ดูแล ควบคุม
ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี



(3) **รับสัมปทาน**หรือคงไว้ซึ่งสัมปทาน
หรือเข้าเป็น**คู่สัญญากับรัฐ** ฯลฯ
ไม่ว่าโดยตรงหรือทางอ้อม หรือเป็น**หุ้นส่วน**
หรือ**ผู้ถือหุ้น**ในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท
ที่รับสัมปทาน ฯลฯ

(4) เป็น**กรรมการ** ที่**ปรึกษา**
ตัวแทน พนักงานลูกจ้างในธุรกิจเอกชน
ที่อยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือ
ตรวจสอบของหน่วยงานรัฐที่ตนสังกัดอยู่

ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใด
รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคล
นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์
อันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับ
ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติ
แห่งกฎหมายอนุญาตให้รับได้



ประโยชน์อื่นใด ได้แก่ การรับบริการ การรับความบันเทิง
การลดราคา การรับการฟักอบรม



เจ้าหน้าที่รัฐจะ**รับทรัพย์สิน**
หรือ**ประโยชน์อื่นใด**โดยจรรยา
ตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่
คณะกรรมการป.ป.ช. กำหนดไว้ดังนี้

(1) จาก**ญาติ**ที่**ให้โดยเสนหา**
ตามจำนวนที่เหมาะสมตามฐานะรูป
(2) จาก**บุคคลอื่นที่ไม่ใช่ญาติ** ซึ่งมีราคา
หรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาส
ไม่เกิน 3,000 บาท

หากฝ่าฝืน

มาตรา 122 เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติ มาตรา 100
หรือมาตรา 103 ต้องระวางโทษ**จำคุกไม่เกิน 3 ปี** หรือ **ปรับไม่เกิน 60,000 บาท**
หรือ**ทั้งจำทั้งปรับ**



ผู้มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

- ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง กำหนดตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2554
- เจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา 39 แห่ง พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 และตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่องกำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550
- เจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนดเพิ่มเติมจากมาตรา 39

ผู้มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

- คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อประธานวุฒิสภา ตามมาตรา 15 แห่ง พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554
- เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา 39 (15) แห่ง พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554
- กรรมการ ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตาม พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 มาตรา 103/19

แนวทางการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่รัฐ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

1

ใครมีหน้าที่ต้องยื่น?



1. หัวหน้าส่วนราชการ
กรณี สตช. คือ เลขาธิการฯ

2. ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ สตช.
ที่ดำรงตำแหน่ง ดังนี้

2.1 กก. รัฐวิสาหกิจ

2.2 ปธ.และ กก. กำกับและส่งเสริม
กิจการประกอบธุรกิจประกันภัย

2.3 ปธ.กก. รอง ปธ.กก. และ กก.
ธนาคารแห่งประเทศไทย

2.4 ปธ.กก.และกก.กำกับหลักทรัพย์
และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2.5 กก. ผู้ช่วยรัฐมนตรี

2.6 ผู้แทนการค้าไทย

2.7 กก. กิจการ
โทรคมนาคมแห่งชาติ

2.8 กก. กำกับ
กิจการ พลังงาน

2.9 ปธ.กก.นโยบาย กก.นโยบาย กก. บริหาร องค์การ
กระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย

2

แนวทางการยื่น?

2.1 กรณีเข้ารับตำแหน่ง

ยื่น 30 วัน นับแต่วันที่พระบรมราชโองการ
แต่งตั้งมีผล หรือวันที่คำสั่งแต่งตั้งมีผล หรือวันที่
ผู้มีอำนาจแต่งตั้งมีมติ แล้วแต่กรณี

2.2 กรณีโทษ 3 ปีที่อยู่ในตำแหน่ง

ยื่น 30 วัน นับแต่วันที่ครบทุก 3 ปีที่อยู่ในตำแหน่ง

2.3 กรณีพ้นจากตำแหน่ง

ยื่น 30 วัน นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

2.4 กรณีพ้นจากตำแหน่งครบ 1 ปี

ยื่น 30 วัน นับแต่วันพ้นจากตำแหน่งแล้ว 1 ปี

3

ยื่นที่ไหน?



3.1
สำนักงาน ป.ป.ช.
(พิษณุโลก/
สนามบินน้ำ และ
สำนักงาน ป.ช.ช.
ทุกจังหวัด)

3.2
ไปรษณีย์

3.3
อิเล็กทรอนิกส์

4

ถ้าไม่ยื่นแล้ว จะเป็นอย่างไร?



ระวางโทษ : จำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท
ทั้งนี้เป็นการไปตาม พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 119

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต
อาคาร 5 ชั้น 4

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
0 2280 4085 ต่อ 5419-5422

ติดตามข่าวสารผ่านเว็บไซต์ สตช.
www.nesdb.go.th ที่แบนเนอร์



ร่วมกันสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมสุจริต โปร่งใส
และเป็นสังคมที่ทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนา
ให้เป็นสังคมใสสะอาด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน
นำพาประเทศไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองอย่างมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สืบไป

สามารถดาวน์โหลด
คู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน
ได้ที่ www.nesdb.go.th
ภายใต้หัวข้อบริการ



สนใจข้อมูลเพิ่มเติม โปรดติดต่อที่
ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ชั้น 4 อาคาร 5 สศช.
โทร 0 2280 4085
ต่อ 5419-5422



ขอขอบพระคุณ



**“...เกียรติและความสำเร็จเกิดจาก
ผลการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตนของแต่ละคน
ที่สามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบให้ได้ผลสมบูรณ์
ตรงตามวัตถุประสงค์และปฏิบัติตัวได้สุจริต เทียบตรง
พอควร พอดี แก่ตำแหน่งหน้าที่ที่ดำรงอยู่...”**

**พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน ปีพุทธศักราช 2531
เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2531 ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน**

**“...ขอให้มึร่างกายที่แข็งแรงเพื่อสามารถทำ
ประโยชน์ให้กับคนอื่นได้ ขอให้มีความสุขในการทำงาน
และขอให้ได้รับความสุขจากผลสำเร็จของงานนั้น...”**

พระบรมราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช